

Plan Rozwoju Gospodarki Wodą na Terenach Wiejskich na Lata 2023–2026

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody

Powiat Strzyżowski

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

grudzień 2025

Podstawa i zakres aktualizacji dokumentu.

Niniejsza publikacja pn.: „Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2023–2026” stanowi rezultat przedsięwzięcia pt. „Aktywizacja mieszkańców z obszarów wiejskich w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych z województwa podkarpackiego w zakresie działań wpływających na poprawę gospodarki wodnej na terenach rolnych lub leśnych w ramach obszaru A inwestycji planu rozwojowego B3.3.1 »Inwestycje w zwiększenie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich« wynikający z realizacji przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Zakres informacji zawartych w dokumencie jest wynikiem przeprowadzonych zagranicznych wyjazdów studyjnych oraz zgłoszeń uczestników tych wyjazdów w zakresie:

- identyfikowanych problemów w gospodarowaniu wodami na obszarach wiejskich;
- planowanych do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę gospodarki wodnej w obszarze.

1. Wstęp

1.1. Lokalizacja

Powiat strzyżowski leży w zachodniej, podgórskiej części województwa podkarpackiego, na pograniczu Pogórza Strzyżowskiego i Pogórza Karpackiego. Graniczy z powiatami: rzeszowskim (na północnym wschodzie), krośnieńskim (na wschodzie), dąbrowskim (na południu), ropczycko-sędziszowskim (na południu i zachodzie) oraz z województwem małopolskim (na zachodzie). Powiat charakteryzuje się korzystnym położeniem geograficznym na ważnych szlakach komunikacyjnych – przebiegają przez niego droga krajowa nr 94 relacji Kraków–Rzeszów i droga wojewódzka nr 985, a także linie kolejowe relacji Kraków–Medyka i Jasło–Zagórz.

Powiat strzyżowski ma powierzchnię 504 km² (50 400 ha), co stanowi około 2,8% powierzchni województwa podkarpackiego i należy do mniejszych powiatów województwa. W skład powiatu strzyżowskiego wchodzi:

1. Gmina miejsko-wiejska: Strzyżów
2. Gminy wiejskie: Czudec, Frysztak, Niebylec, Wiśniowa

Siedzibą władz powiatu jest Starostwo Powiatowe w mieście Strzyżów, ośrodku administracyjnym, gospodarczym i kulturalnym regionu.

Pod względem geograficznym powiat strzyżowski położony jest na Pogórzu Strzyżowskim – terenie falistym o wysokościach do 500 m n.p.m. Krajobraz charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem – od terenu płaskiego w części północnej, poprzez tereny faliste Pogórza, aż po wzniesienia o charakterze górskim w części południowej (Patria do 506 m n.p.m.). Bogata hydrografia reprezentowana przez rzekę Wisłok i jego dopływy (Stobnica, Gwoźnica, Dinów) stanowi jeden z głównych walorów hydrologicznych powiatu.

1.2. Ogólna Charakterystyka Powiatu

Według najnowszych danych z grudnia 2024 roku powiat strzyżowski zamieszkiwało około 61 386 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wyniosła 122 osoby na km². Powiat należy do średnio zaludnionych powiatów województwa podkarpackiego, z wyraźnym

udziałem ludności wiejskiej stanowiącej około 57% ogółu mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się powolny spadek liczby ludności (z około 64 000 osób w 2005 roku do 61 386 w 2024 roku), co jest skutkiem emigracji do większych ośrodków miejskich i zmian demograficznych.

Sieć osadniczą powiatu tworzy miasto Strzyżów (około 8 327 mieszkańców), a także liczna zabudowa rozproszona po całym terenie powiatu. Osadnictwo rozmieszczone jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych oraz w dolinach Wisłoka i potoków.

Przez teren powiatu strzyżowskiego przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 94 relacji Kraków–Rzeszów–Tarnów – międzynarodowa droga o znaczeniu europejskim
- droga wojewódzka nr 985 relacji Dębica–Strzyżów
- droga wojewódzka nr 993 relacji Wiśniowa–Niebylec–Krosno
- linia kolejowa nr 91 (Kraków–Medyka) z przystankami w gminie Strzyżów
- linia kolejowa relacji Jasło–Zagórz (tzw. Linia Transwersalna)

Głównymi ciekami wodnymi są rzeka Wisłok, przepływająca przez całą północną część powiatu, oraz jej dopływy: Stobnica (z dopływami Gwoźnica i Stobniewą), Gwoźnica, Dinów. Liczne potoki tworzą bogatą sieć hydrograficzną charakterystyczną dla terenów pogórskich. Rzeki mają znaczenie hydrologiczne, gospodarcze, krajobrazowe i ekologiczne.

Z racji swojego położenia na ważnych szlakach komunikacyjnych, walorów przyrodniczo-krajobrazowych i infrastruktury, powiat strzyżowski stanowi ośrodek gospodarczy o znaczeniu regionalnym. Znajduje się tu wiele obiektów przemysłowych, handlowych i usługowych. Jednocześnie teren ma walory turystyczne ze względu na przyrodę charakterystyczne dla Pogórza i Beskidów.

Powiat wyróżnia się średnią lesistością – grunty leśne zajmują około 25% jego powierzchni (około 126 000 ha). Gospodarkę leśną prowadzą nadleśnictwa i Lasy Państwowe. Użytki rolne stanowią około 60% powierzchni powiatu.

1.3. Charakterystyka Rolnictwa

Rolnictwo stanowi ważny, chociaż nie dominujący sektor gospodarki powiatu strzyżowskiego. Użytki rolne zajmują około 60% powierzchni powiatu. Pod względem waloryzacji rolniczej, powiat zalicza się do terenów o dobrze korzystnych warunkach do prowadzenia działalności rolniczej ze względu na położenie na pograniczu Kotliny Sandomierskiej i Pogórza.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi około 5–6 ha, co odzwierciedla znaczne rozdrobnienie gruntów. Produkcja rolnicza jest zróżnicowana – uprawiają się głównie zboża, buraki cukrowe, rzepak, warzywa; prowadzi się chów bydła, trzody chlewnej i drobiu. Istotny jest również przetwórstwo rolno-spożywcze.

Konsekwencją urbanizacji i bliskiego sąsiedztwa większych miast jest dynamiczna zmiana charakteru użytków rolnych – wiele terenów przechodzi pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową. Jednocześnie obserwuje się rozwój specjalistycznego rolnictwa, agroturystyki i przetwórstwa tradycyjnego.

Działalność rolnicza stanowi potencjalne zagrożenie dla wód poprzez stosowanie pestycydów i nawozów sztucznych. Niezwykle ważne jest wprowadzenie właściwych praktyk w zakresie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi.

Gleby na terenie powiatu są zróżnicowane – dominują gleby brunatne o dobrej naturalnej żyzności oraz gleby mady rzeczne. Współczesne zagrożenia dla gleb to erozja, zmniejszanie się zawartości materii organicznej i zanieczyszczenie chemiczne z działalności rolniczej i transportu.

1.4. Charakterystyka Partnerstwa

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody w powiecie strzyżowskim zrzesza następujące jednostki i podmioty:

- Starostwo Powiatowe w Strzyżowie
- Samorzady gmin: Strzyżów, Czudec, Frysztak, Niebylec, Wiśniowa
- Stowarzyszenia ochrony środowiska i edukacji ekologicznej
- Przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką wodną (Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strzyżowie, Spółka Wodociągowo-Eksploatacyjna, operatorzy wodociągów wiejskich)
- Izba Rolnicza
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Reprezentantów lokalnych społeczności i organizacji rolniczych
- Wody Polskie – Zarząd Zlewni w Krakowie

2. Dokumenty Strategiczne Odnoszące się do Powiatu i Gmin

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030

Obszar: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Cel ogólny: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego.

Cele strategiczne odnoszące się do gospodarki wodnej:

- Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi (powodzie, susze, ekstremalne zjawiska pogodowe)

- Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego z uwzględnieniem ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na Lata 2020–2023 z Perspektywą do 2027 r.

Obszar: Gospodarka wodna i zagrożenia powodziowe

Cel ogólny: Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki.

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- Budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników retencyjnych i suchych zbiorników wodnych
- Budowa systemów zagospodarowania i retencji wód opadowych na terenach zurbanizowanych
- Ochrona zasobów wodnych w regionie, w tym zbiorników podziemnych
- Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie zagrożeń klimatycznych
- Wspieranie naturalnej retencji wodnej na terenach leśnych i łąkowych

Strategia Rozwoju Powiatu Strzyżowskiego do Roku 2030

Cel szczegółowy: Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich powiatu oraz zwiększenie dostępu do bezpiecznej wody pitnej dla mieszkańców.

3. Diagnoza Zasobów Wodnych

3.1. Charakterystyka Hydrologiczna Powiatu

Zasoby wód powierzchniowych na obszarze powiatu strzyżowskiego należą głównie do zlewni Wisłoki (część północna i centralna) oraz zlewni Dunajca (część południowa). Głównym ciekim wodnym jest rzeka Wisłok, przepływająca przez całą północną część powiatu z zachodu na wschód.

Rzeka Wisłok:

- Główny ciek wodny powiatu
- Przepływa przez całą część północną powiatu w kierunku zachodnim
- Zasoby wód dyspozycyjne wynoszą kilkanaście tysięcy m³ na dobę

- Ma znaczenie hydrologiczne, gospodarcze, krajobrazowe i turystyczne
- Jest głównym źródłem zasilającym większość wodociągów w powiecie

Dopływy Wisłoka:

- Stobnica (z dopływami Gwoźnicą i Stobniewą)
- Gwoźnica
- Dinów i inne mniejsze rzeki
- Liczne potoki tworzące bogatą sieć hydrograficzną

Rzeki mają charakter typowo pogórski z dużą zmiennością przepływów. W okresach wiosennych wezbrań roztopowych i intensywnych opadów obserwuje się podwyższone przepływy i zagrożenie powodzią, zwłaszcza w dolinach rzek. W okresach letniej suszy przepływy maleją, ale zasoby wody są wystarczające dla potrzeb ludności i gospodarki.

Zmiany klimatyczne obserwowane w ostatnich latach (ekstremalne opady, długotrwałe susze, gwałtowne wezbrania) potęgują zmienność warunków hydrologicznych i stanowią rosnące zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców i dla ekosystemów wodnych.

3.2. Wody Podziemne

Na obszarze powiatu strzyżowskiego udokumentowano zasoby wód podziemnych średniej i dobrej jakości. Utwory wodonośne są przeważnie klasy IIb i wymagają prostego uzdatniania do celów pitnych. Niektóre ujęcia wód podziemnych znajdują się w gminach Czudec, Niebylec, Wiśniowa i Frysztak.

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wód podziemnych wynoszą kilka tysięcy m³ na dobę. Wykorzystanie zasobów wynosi zaledwie 0,3–0,5%, co świadczy o znacznym potencjale tych zasobów dla przyszłych pokoleń.

Główne zagrożenia dla wód podziemnych:

- Niekontrolowana zabudowa wiejska bez należytego zabezpieczenia gruntów
- Rozszczelnione zbiorniki bezodpływowe w gospodarstwach
- Niewystarczająca skanalizowanie terenów wiejskich i małych skupisk
- Emisja zanieczyszczeń z dróg krajowych (nr 94) i ruchu pojazdów
- Stosowanie pestycydów i nawozów sztucznych w rolnictwie

3.3. Infrastruktura Wodno-Kanalizacyjna

Infrastruktura wodna i kanalizacyjna w powiecie strzyżowskim jest lepiej rozwinięta w miastach niż na terenach wiejskich, co jest naturalnym skutkiem koncentracji ludności i kapitału w ośrodkach miejskich.

Kanalizacja (dane szacunkowe 2024):

Parametr	Wartość
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	~320 km
Przyłącza do budynków mieszkalnych	~3 800 szt.
Ludność korzystająca z kanalizacji	~28 000 osób
Ludność korzystająca w mieście	~7 500 osób
Ludność korzystająca na wsi	~20 500 osób

Wodociągi (dane szacunkowe 2024):

Parametr	Wartość
Długość sieci wodociągowej	~380 km
Przyłącza do budynków mieszkalnych	~4 500 szt.
Ludność korzystająca z wodociągów	~54 000 osób
Ludność korzystająca w mieście	~8 000 osób
Ludność korzystająca na wsi	~46 000 osób

Dostęp do infrastruktury (szacunek 2024):

Typ instalacji	Ogółem	W mieście	Na wsi
Wodociąg	88,0%	92,0%	85,5%
Kanalizacja	45,6%	88,0%	38,0%

Powiat strzyżowski wykazuje znaczące dysproporcje między miastem a wsią w dostępie do kanalizacji. Na terenach wiejskich dostęp do kanalizacji wynosi 38%, co stanowi lepszą sytuację niż w powiatach jasielskim i lubaczowskim, ale gorszą niż w powiecie dębickim. To nadal stanowi poważne zagrożenie dla wód podziemnych i wód powierzchniowych zlewni Wisłoka.

Sytuacja wodociągowa jest dobra dzięki zasobom Wisłoka i rozprowadzeniu wody z ujęć miejskich na tereny wiejskie. Jednak jakość wody w wielu miejscowościach wiejskich wymaga modernizacji instalacji.

4. Identyfikacja Potrzeb i Problemów w Zakresie Gospodarki Wodnej

4.1. Rolnictwo

W sferze gospodarki rolnej zidentyfikowano następujące problemy:

- Zagrożenie powodzią – szczególnie wezbrania Wisłoka powodują zalewanie pól w dolinach
- Niska retencja wodna na terenach rolniczych – brak możliwości magazynowania wód opadowych
- Brakuje małej retencji oraz domowych instalacji do zbierania deszczówki
- Zanedbana infrastruktura melioracyjna stanowi zagrożenie powodziowe
- Niski poziom świadomości ekologicznej wśród rolników dotyczący ochrony wód
- Problemy z dostępem do wody w okresach suchych dla pojenia zwierząt
- Erozja gleb na zboczach Pogórza

4.2. Środowisko

W sferze środowiska zidentyfikowano następujące problemy:

- Niewystarczająca retencja na obszarze powiatu – zbyt mała ilość zbiorników wodnych
- Brak małej retencji – zanikanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych
- Powódzie Wisłoka i potoków – okresowe zalania dolin powodują degradację siedlisk
- Zagrożenia suszą hydrologiczną w okresach letnim-jesiennym
- Zagrożenie zanieczyszczeniami komunalnymi i rolniczymi z powodu słabego skanalizowania terenów wiejskich (62% bez dostępu)
- Zagrożenie zanieczyszczeniami z dróg krajowych i ruchu pojazdów
- Degradacja brzegów Wisłoka, Stobnicy i potoków
- Zanieczyszczenia wód Wisłoka w części zasilanej (Stobnica, Gwoźnica)
- Brak wystarczającej świadomości ekologicznej społeczeństwa

4.3. Społeczeństwo

W sferze społeczeństwa zidentyfikowano następujące problemy:

- Powódzie, zalania i podtopienia Wisłoka prowadzą do braku poczucia bezpieczeństwa i strat majątkowych
- Niebezpieczeństwo popowodziowych zanieczyszczeń wody pitnej i gospodarczej
- Niedostateczna rozwinięta sieć kanalizacyjna na terenach wiejskich (62% bez dostępu)
- Brakuje lokalnych oczyszczalni ścieków dla rozproszonej zabudowy wiejskiej

- Braki w konserwacji i remontach sieci skutkują awariami i stratami wody
- Wezbrania wód zagrażają drogom publicznym i budynkom mieszkalnym
- Niska jakość wody pitnej w wielu miejscowościach wiejskich
- Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa dotycząca gospodarki zasobami wodnymi

4.4. Niedofinansowanie Infrastruktury

Głównym problemem pozostaje niedostateczna ilość środków finansowych w stosunku do potrzeb inwestycyjnych powiatu. Brak finansowania szczególnie dotyczy budowy nowych systemów kanalizacyjnych, konserwacji, modernizacji i remontów istniejącej infrastruktury.

5. Określenie Celów Strategicznych

Główne Cele Strategiczne dla Powiatu Strzyżowskiego

Cel 1: Ochrona i Poprawa Jakości Zasobów Wodnych

- Poprawa jakości wód powierzchniowych (Wisłok i jego dopływy) i podziemnych na całym terenie powiatu
- Ograniczenie zanieczyszczeń komunalnych i rolniczych, a także zanieczyszczeń z transportu
- Ochrona ekosystemów wodnych i siedlisk zależnych od wody
- Monitoring i ocena stanu zasobów wodnych
- Edukacja społeczeństwa o zagrożeniach dla zasobów wodnych

Cel 2: Zapewnienie Bezpieczeństwa Powodziowego i Odporności na Zagrożenia Klimatyczne

- Wzmocnienie ochrony przed powodzią – szczególnie w dolinie Wisłoka
- Budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników retencyjnych
- Podniesienie odporności społeczeństwa na zagrożenia powodziowe i suszowe
- Przygotowanie systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami wodnymi
- Przywrócenie naturalnej retencji w dolinach rzecznych

Cel 3: Poprawa Warunków Życia Mieszkańców poprzez Dostęp do Bezpiecznej Infrastruktury Wodno-Kanalizacyjnej

- Rozszerzenie dostępu do bezpiecznej, wysokiej jakości wody pitnej dla wszystkich mieszkańców powiatu

- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich (docelowo 60% dostępu do 2026, 75% do 2035)
- Budowa lokalnych oczyszczalni ścieków dla małych skupisk ludności
- Poprawa jakości i niezawodności usług wodociągowo-kanalizacyjnych
- Wspieranie stosowania rozwiązań indywidualnych w zakresie gospodarki wodami opadowymi

6. Planowane Inwestycje i Działania

Inwestycje na Terenie Poszczególnych Gmin

Gmina Strzyżów (miejsko-wiejska):

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Modernizacja oczyszczalni ścieków	Podniesienie wydajności do 5 000 m ³ /d	1 100 000 zł
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	Skanalizowanie dzielnic peryferyjnych	950 000 zł
Zbiorniki retencyjne	Budowa dla ochrony przed powodzią	700 000 zł
Uzdatnianie wody	Modernizacja ujęć i systemów	850 000 zł

Gmina Czudec (wiejska):

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie głównych wsi	1 600 000 zł
Oczyszczalnia wiejska	Lokalna oczyszczalnia dla 2 000 osób	750 000 zł
Zbiornik retencyjny	Budowa dla ochrony przed powodzią	600 000 zł
Dostęp do wody	Rozbudowa sieci wodociągowej o 28 km	950 000 zł

Gmina Frysztak (wiejska):

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja zbiorcza	System kanalizacji dla głównych wsi	1 700 000 zł
Oczyszczalnie wiejskie	Budowa 2 małych oczyszczalni	800 000 zł
Zbiorniki retencyjne	Budowa na terenach narażonych na powodzie	900 000 zł
Wodociągi	Dostęp do wody dla 1 600 osób	1 050 000 zł

Gmina Niebylec (wiejska):

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie rozproszonej zabudowy	1 550 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Nowe ujęcie wody dla gminy	800 000 zł
Retencja wodna	Zbiorniki retencyjne w dolinach	750 000 zł
Edukacja ekologiczna	Szkoły i ośrodki edukacyjne	300 000 zł

Gmina Wiśniowa (wiejska):

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Rozbudowa kanalizacji	Zwiększenie dostępu dla 1 800 osób	1 650 000 zł
Ujęcia wody	Nowe ujęcia wody podziemnej	900 000 zł
Zbiornik retencyjny	Budowa dla zwiększenia retencji	700 000 zł
Ochrona brzegów	Renaturyzacja brzegów Wisłoka	550 000 zł

Działania na Całym Terenie Powiatu

- Budowa zbiorników retencyjnych w dolinach Wisłoka, Stobnicy i potoków zagrożonych powodzią

- Budowa zbiorników zamkniętych przechwytyjących wody opadowe w gospodarstwach
- Budowa ścieżek przyrodniczych wzdłuż głównych cieków wodnych
- Renaturyzacja brzegów Wisłoka, Stobnicy, Gwoźnicy i potoków
- Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa – kampanie edukacyjne
- Wspieranie rozwoju małej retencji w lasach – odbudowa oczek wodnych
- Wsparcie dla rolników w zakresie zrównoważonych praktyk rolniczych
- Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- Opracowanie gminnych programów ochrony zasobów wodnych
- Program subsydiowania zbiorników deszczówki w gospodarstwach (docelowo 650 dotacji)
- Wspieranie tworzenia stowarzyszeń dla efektywnego gospodarowania wodą
- Współpraca z Wódami Polskimi na rzecz bezpieczeństwa powodziowego

6.1. Źródła Finansowania Inwestycji

Planowane inwestycje będą finansowane ze następujących źródeł:

Fundusze Europejskie:

- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) – Program B3.3.1
- Fundusze Europejskiego Banku Inwestycji na projekty wodne
- Europejski Fundusz Spójności na inwestycje infrastrukturalne
- Program Funduszy Norweskich dedykowany ochronie środowiska

Źródła Krajowe:

- Budżet Ministerstwa Infrastruktury
- Budżet Ministerstwa Klimatu i Ochrony Środowiska
- Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Budżety jednostek samorządu terytorialnego (wojewódzkiego, powiatowego, gminnych)
- Kredyty z Banku Ochrony Środowiska (BOŚ)

Środki Prywatne:

- Wkład własny gmin i powiatu (15–20%)
- Wkład własny beneficjentów inwestycji (10%)
- Kredyty komercyjne od banków

Szacunkowy Całkowity Koszt Realizacji Planu:

Łączny koszt inwestycji na lata 2023–2026 wynosi około **25–31 milionów złotych**. Kwota uwzględnia wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia infrastrukturalne, edukacyjne i monitoringowe na terenie powiatu strzyżowskiego.

7. Wskaźniki Monitoringu i Ewaluacji

Wskaźniki Infrastrukturalne:

- Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych – cel: 18 zbiorników (pojemność 50 000 m³)
- Wzrost długości sieci kanalizacyjnej o minimum 260 km
- Liczba osób uzyskujących dostęp do kanalizacji – cel: 18 000 osób
- Liczba wybudowanych/rozbudowanych oczyszczalni – cel: 7 obiektów
- Długość renaturyzowanych brzegów rzek – cel: 16 km
- Liczba wybudowanych ścieżek przyrodniczych – cel: 3 szlaki o łącznej długości 14 km

Wskaźniki Jakościowe:

- Poprawa klasyfikacji czystości wód powierzchniowych o minimum 1 klasę
- Zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń w wodach podziemnych o 20–30%
- Redukcja liczby incydentów powodziowych o 40%
- Wzrost biodywersity w ekosystemach wodnych
- Zmniejszenie liczby awarii sieci wodno-kanalizacyjnej o 50%

Wskaźniki Społeczne:

- Liczba osób objętych programami edukacyjnymi – cel: 13 000 mieszkańców
- Liczba przeprowadzonych warsztatów edukacyjnych – cel: 38 działań
- Wzrost świadomości ekologicznej – pomiar ankietowy (cel: +62% świadomości)
- Liczba gospodarstw wdrażających praktyki zrównoważonego rolnictwa – cel: 210 gospodarstw
- Liczba gospodarstw wybudowujących zbiorniki na deszczówkę – cel: 650 inwestycji

8. Ryzyka i Zagrożenia w Realizacji Planu

Ryzyko Finansowe

Zmiana warunków dostępu do funduszy unijnych, opóźnienia w wypłatach mogą spowolnić realizację. Inflacja kosztów materiałów budowlanych może znacznie podnieść koszty inwestycji. Wymaga to elastycznego zarządzania budżetem i poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania.

Ryzyko Techniczne

Odkrycia podczas prac budowlanych mogą spowodować opóźnienia i dodatkowe koszty. Wymaga to zarezerwowania rezerwy budżetowej (6%) na nieprzewidziane wydatki.

Ryzyko Środowiskowe

Zmienność warunków klimatycznych mogą wpłynąć na efektywność wybudowanej infrastruktury. Projekt musi być elastyczny i dostosowalny do rzeczywistych warunków hydrologicznych.

Ryzyko Społeczne

Opór społeczny wobec zmian lub niedostateczna świadomość ekologiczna mogą utrudnić wdrażanie inwestycji. Wymaga to intensywnych kampanii edukacyjnych i konsultacji społecznych.

Strategie Mitygacji Ryzyka

- Elastyczne zarządzanie budżetem z możliwością realokacji środków
- Regularne monitorowanie postępów prac i raportowanie
- Szybkie reagowanie na nieprzewidziane problemy
- Stała komunikacja z mieszkańcami i interesariuszami
- Wspieranie edukacji ekologicznej od najmłodszych lat
- Współpraca z instytucjami naukowymi

9. Zaangażowanie Partnerów i Interesariuszy

Rola Samorządów Lokalnych

Gminy i powiat odpowiadają za przygotowanie dokumentacji, prowadzenie procedur przetargowych, nadzór nad realizacją inwestycji i edukację społeczeństwa.

Rola Przedsiębiorstw Wodnych

Przedsiębiorstwa wodociągowe i kanalizacyjne odpowiadają za techniczne projektowanie, budowę, eksploatację i konserwację wybudowanych obiektów.

Rola Organizacji Pozarządowych

Stowarzyszenia angażują się w kampanie edukacyjne, monitoring ekosystemów wodnych i mediację w przypadku konfliktów społecznych.

Rola Społeczeństwa Lokalnego

Mieszkańcy uczestniczą w konsultacjach społecznych, respektują zasady zrównoważonej gospodarki wodnej i wspierają lokalne inicjatywy ekologiczne.

10. Podsumowanie i Wnioski

Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich powiatu strzyżowskiego na lata 2023–2026 stanowi kompleksowe podejście do zarządzania zasobami wodnymi w regionie. Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do znacznej poprawy jakości wód, zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców przed powodzią i podniesienia jakości życia ludności wiejskiej poprzez dostęp do bezpiecznej wody i kanalizacji.

Powodzenie wdrażania planu uzależnione jest od zaangażowania wszystkich interesariuszy i zapewnienia dostępu do adekwatnych środków finansowych.

11. Perspektywy Rozwoju na Lata 2027–2035

Po zakończeniu realizacji podstawowych inwestycji infrastrukturalnych w 2026 roku, w perspektywie następnych 9 lat (2027–2035) planuje się pełną modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich, budowę zaawansowanych systemów monitoringu jakości wód, opracowanie planu adaptacji do zmian klimatu i zwiększenie potencjału turystycznego powiatu.